

E-MOI (C2)

Inwentarz Nadużywania Mediów Elektronicznych przez Dzieci i Młodzież - wersja C2 do obserwacyjnej oceny uczniów w wieku 15-19 lat przez nauczycieli -

Anna Wojtkowska, Ewa Hewiak, Tomasz Wojtkowski (2022)

Cel pomiaru: wielowymiarowa ocena nasilenia ryzyka nadużywania mediów elektronicznych przez uczniów w wieku 15-19 lat dokonywana przez nauczyciela lub innego specjalistę szkolnego.

Odbiorcy: nauczyciele i inni specjaliści szkolni oceniający uczniów szkół ponadpodstawowych.

Przeznaczenie: badania indywidualne, badania naukowe.

Właściwości: rzetelne, trafne, znormalizowane.

Procedura przeprowadzania pomiaru, obliczania i interpretacji wyników:

1. Wypełnij arkusz testowy E-MOI wersji C2 przeznaczonej do oceny młodzieży uczącej się w szkołach ponadpodstawowych, w wieku 15-19 lat dokonywanej na podstawie obserwacji ucznia w środowisku szkolnym. Ustosunkuj się do 30 twierdzeń dotyczących używania przez ucznia wszystkich mediów elektronicznych zgodnie z instrukcją podaną na arkuszu testowym. Oceń na ile każde twierdzenie jest zgodne z zachowaniami ocenianego ucznia korzystając ze skali od 1 do 7, gdzie: 1=całkowicie jego/jej nie opisuje, 4=umiarkowania jego/ją opisuje, a 7=całkowicie jego/ją opisuje.
2. Odwrócić punktację w jednym pytaniu: niemal wszystkie pozycje testowe pytają wprost o mierzone cechy – jest tylko jeden wyjątek. Twierdzenie numer 18 „Wydaje mi się, że sposób, w jaki uczeń używa w szkole e-media, można uznać za prawidłowy”, które wchodzi w skład Skali 3 pyta o jej odwrotność. Zanim zaczniesz sumować wyniki w tej skali odwróć punktację w tym jednym pytaniu, czyli jeśli wypełniając kwestionariusz zaznaczyłaś/eś tu jako odpowiedź 7 punktów, teraz zmień ją na 1 punkt, jeśli 6 – zmień na 2, jeśli 5 – zmień na 3, jeśli 4 – pozostaw 4, jeśli 3 – zmień na 5, jeśli 2 - zmień na 6, i jeśli 1 – zmień na 7. W kolejnym kroku weź pod uwagę wynik już odwrócony.
3. Oblicz *wyniki surowe* dla 3 podskal sumując punkty przypisane w odpowiedzi na należące do nich pytania. Każda podskala składa się z 8 pytań, więc w każdej możesz uzyskać wynik mieszczący się w przedziale od 8 do 56 punktów.
 - Skala 1 *Intruzywne nadużywanie e-mediów*: 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22
 - Skala 2 *Ekstruzywne złośliwe nadużywanie e-mediów*: 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23
 - Skala 3 *Ekstruzywne szkodliwe nadużywanie e-mediów*: 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24
4. Zsumuj wyniki we wszystkich 3 podskalach aby uzyskać surowy *wynik ogólny*, będący generalnym wskaźnikiem nasilenia ryzyka nadużywania e-mediów przez ucznia.
5. Korzystając z poniższej tabeli zinterpretuj wyniki - zarówno dla wyniku ogólnego jak i wyników surowych w każdej podskali odczytaj w którym przedziale znajduje się wynik surowy i o jakim nasileniu ryzyka nadużywania e-mediów może to świadczyć.
6. Jeśli w wyniku ogólnym lub którejkolwiek ze skal uzyskasz wynik na poziomie 7 stenu lub wyższy - skonsultuj wyniki z uczniem i rodzicem/opiekunem.

Skale E-MOI C2

Nasilenie	Poziom wyniku	STEN	1. Intruzywne nadużywanie e-mediów	2. Ekstruzywne złośliwe nadużywanie e-mediów	3. Ekstruzywne szkodliwe nadużywanie e-mediów	Wynik ogólny
NISKIE	bardzo niski	1	8 - 10	-	8 - 14	24 - 35
	niski	2	11 - 16	8 - 9	15 - 19	36 - 50
	obniżony	3	17 - 25	10 - 12	20 - 25	51 - 68
ŚREDNIE	dolna norma	4	26 - 33	13 - 18	26 - 31	69 - 86
	przeciętny	5	34 - 39	19 - 24	32 - 37	87 - 101
	górna norma	6	40 - 44	25 - 29	38 - 41	102 - 114
WYSOKIE	podwyższony	7	45 - 47	30 - 35	42 - 45	115 - 125
	dość wysoki	8	48 - 50	36 - 41	46 - 48	126 - 137
	wysoki	9	51 - 53	42 - 47	49 - 50	138 - 147
	bardzo wysoki	10	54 - 56	48 - 56	51 - 56	148 - 168

7. Przeczytaj poniższe opisy aby dowiedzieć się na co mogą wskazywać uzyskane przez Ciebie wyniki we wszystkich skalach:

SKALA 1 „Intruzywne nadużywanie e-mediów” - Mierzy nasilenie takich przejawów nadużywania e-mediów, które wywołują indywidualne szkody dla fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego rozwoju i dobrostanu ucznia, niejako „do wewnątrz”. Wysokie wyniki w tej skali oznaczają, że nauczyciel dostrzega, że na skutek nadmiernego zaangażowania w użytkowanie urządzeń elektronicznych – bez względu na cel ich użytkowania – uczeń osiąga gorsze wyniki w nauce, niż prawdopodobnie mógłby osiągać gdyby nie nadużywanie e-mediów, ma słabsze relacje z rówieśnikami lub nawiązuje mniej kontaktów społecznych czy innych aktywności w życiu realnym niż wirtualnym, jest zmęczony, rozkojarzony, pobudzony, mniej zmotywowany, cierpliwy lub ogólnie odczuwa więcej negatywnych emocji, niż było to widoczne zanim w sposób niepokojący zaczął nadużywać e-media. Nauczyciel może dostrzegać lub podejrzewać u ucznia pojawienie się problemów zdrowotnych, w tym z postawą ciała czy nadwagą lub większe ich ryzyko. Niskie wyniki w tej skali sugerują brak dostrzegalnego w środowisku szkolnym niepokojącego wpływu wzorca użytkowania e-mediów na stan zdrowia i rozwój danego ucznia. Wynik pomiędzy 45 a 56 punktów sygnalizuje wysokie nasilenie problemu.

SKALA 2 „Ekstruzywne złośliwe nadużywanie e-mediów” - Mierzy takie skutki nadużywania urządzeń elektronicznych przez ucznia, które uwidaczniają się w jego interakcjach z otoczeniem, niejako „na zewnątrz”. Wysokie wyniki w tej skali wskazują, że nauczyciel dostrzega, iż uczeń wykorzystuje e-media w sposób złośliwy, by sprawić przykrość rówieśnikom, rywalizuje z innymi o posiadanie jak najlepszych urządzeń, dokucza jeśli ich nie mają, traktuje e-media jako desygnaty pozycji społecznej, kłóci się o urządzenia. Niskie wyniki w tej skali charakteryzują uczniów, którzy nie wykorzystują e-mediów w celu

złośliwych zachowań wobec rówieśników. Wynik pomiędzy 30 a 56 punktów sygnalizuje wysokie nasilenie problemu.

SKALA 3 „Ekstruzywne szkodliwe nadużywanie e-mediów” - Mierzy takie przejawy nadużywania urządzeń elektronicznych przez ucznia, które uwidaczniają się w jego stosunku do norm i zasad zachowania obowiązujących w danej społeczności. Wysokie wyniki w tej skali opisują uczniów, którzy nie przestrzegają zasad użytkowania panujących w szkole, bawią się telefonem podczas zajęć lekcyjnych, głośno negują panujące zakazy, często są upominani przez nauczycieli, zdarza się, że informowani są rodzice. Przez nadmierne zaabsorbowanie e-mediami uczeń zaniedbuje szkolne obowiązki, nie jest skoncentrowany podczas lekcji, spóźnia się, zapomina o posiłkach podczas przerw itp. Niskie wyniki w tej skali oznaczają, że uczeń potrafi dostosować się do zasad użytkowania e-mediów panujących w szkole i nie szkodzi sobie i otoczeniu poprzez ich przekraczanie. Wynik pomiędzy 42 a 56 punktów sygnalizuje wysokie nasilenie problemu.

E-MOI (C1) - arkusz

Wojtkowska, Hewiak, Wojtkowski, 2022

Płeć dziecka: kobieta mężczyzna inna **Wiek dziecka:**..... **Data badania:**.....

Instrukcja: Poniżej znajduje się lista twierdzeń opisujących różne zachowania dzieci i młodzieży. Wybierz jednego ucznia, którego zachowania chcesz ocenić, a następnie przeczytaj każde z twierdzeń i pomyśl, na ile dotyczy ono tego ucznia, na ile opisuje jego zachowania. Oceń je w skali od 1 do 7, gdzie:

- 1 = „całkowicie jego/ją nie opisuje”,
- 2 = „bardzo słabo jego/ją opisuje”,
- 3 = „raczej słabo jego/ją opisuje”,
- 4 = „umiarkowanie jego/ją opisuje”,
- 5 = „raczej dobrze jego/ją opisuje”,
- 6 = „bardzo dobrze jego/ją opisuje”,
- 7 = „całkowicie jego/ją opisuje”.

Pytania o "e-media", "media elektroniczne", albo "urządzenia elektroniczne" dotyczą wszystkich nowoczesnych urządzeń umożliwiające łączenie się z siecią Internet. Należą do nich telefony komórkowe, tablety, komputery, ale również telewizory, konsole do gier, smartwatche i inne zaawansowane technicznie przyrządy i zabawki, z których możesz korzystać na co dzień. Pytania o czynności, jakie można wykonywać przy użyciu e-mediów dotyczą m.in. przeglądanie stron internetowych, gier i zabaw komputerowych, oglądania bajek, filmów, seriali i programów telewizyjnych, komputerowych i internetowych, słuchania muzyki i oglądania klipów wideo, użytkowania mediów społecznościowych, czytania i pisanie blogów, nagrywania filmików, śledzenia innych użytkowników internetu, poszukiwania informacji również w celach edukacyjnych i rozwijania zainteresowań itd.

Nr	Treść pozycji testowych	Klucz odpowiedzi						
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Widzę, że uczeń się nie wysypia, co może mieć związek z tym, że nadużywa mediów elektronicznych w domu.	1	2	3	4	5	6	7
2.	Wydaje mi się, że uczniowi zdarza się publikować hejt w internecie lub sprawiać innym przykrość swoją internetową aktywnością.	1	2	3	4	5	6	7
3.	Podczas zajęć lekcyjnych uczeń rozprasza się i ma problemy z utrzymaniem koncentracji, ponieważ często zerka na swój telefon lub telefony kolegów i koleżanek.	1	2	3	4	5	6	7
4.	Widzę, że uczeń chętniej rozmawia ze znajomymi przez internet niż twarzą w twarz.	1	2	3	4	5	6	7
5.	Zdarza się, że uczeń wykorzystuje e-media, aby sprawić przykrość innym, np. fotografuje ich, publikuje w internecie treści z ich udziałem bez ich zgody, robi im kawały, negatywnie komentuje ich wpisy.	1	2	3	4	5	6	7
6.	Uczeń jest wielokrotnie upominany przez różnych nauczycieli, że powinien schować telefon lub inne urządzenie elektroniczne.	1	2	3	4	5	6	7
7.	Mam wrażenie, że większość kontaktów społecznych ucznia to kontakty przez	1	2	3	4	5	6	7

	internet.								
8.	Uczeń dokucza innym, jeśli nie mają swojego telefonu, komputera, konta na portalu społecznościowym itp.	1	2	3	4	5	6	7	
9.	Uczniowi trzeba często przypominać o zakazie używania telefonu podczas zajęć lekcyjnych.	1	2	3	4	5	6	7	
10.	Mam wrażenie, że uczeń rozwijałby się lepiej (fizycznie, emocjonalnie, intelektualnie i społecznie), gdyby mniej czasu poświęcał na kontakt z e-mediami.	1	2	3	4	5	6	7	
11.	Obserwuję, że wiele sprzeczek i kłótni w klasie wiąże się z chęcią korzystania z e-mediiów (np. telefonów, internetu, portali społecznościowych).	1	2	3	4	5	6	7	
12.	Na przerwach uczeń głównie spędza czas bawiąc się telefonem, tabletem lub innymi urządzeniami elektronicznymi.	1	2	3	4	5	6	7	
13.	Boję się, że uczeń może się nabawić problemów społecznych, lękowych, depresyjnych itp., dlatego że niewłaściwie używa e-mediiów (np. zbyt długo gra w gry, nadmiernie koncentruje się na mediach społecznościowych, za bardzo wzoruje się na influencerach).	1	2	3	4	5	6	7	
14.	Dostrzegam, że uczeń rywalizuje z rówieśnikami o to, kto ma najlepszy telefon czy inne urządzenia elektroniczne.	1	2	3	4	5	6	7	
15.	Podczas przerw uczeń chętniej korzysta z telefonu, niż angażuje się w kontakty z innymi.	1	2	3	4	5	6	7	
16.	Widzę, że posiadanie telefonu, komputera, konsoli do gier i innych urządzeń elektronicznych jest dla ucznia narzędziem do nawiązywania i utrzymywania relacji z rówieśnikami.	1	2	3	4	5	6	7	
17.	Zdarzyło się, że do szkoły wzywano rodziców ucznia, ponieważ tak uporczywie łamał on zasady korzystania z telefonu lub innych e-mediiów w szkole.	1	2	3	4	5	6	7	
18.	Wydaje mi się, że sposób, w jaki uczeń używa w szkole e-mediiów, można uznać za prawidłowy.	1	2	3	4	5	6	7	
19.	Myślę, że uczeń niechętnie angażuje się w dodatkowe aktywności szkolne takie jak zajęcia sportowe czy inne aktywności rozwijające hobby przez swoje nadmierne zainteresowanie e-mediami.	1	2	3	4	5	6	7	
20.	Odnoszę wrażenie, że telefon i inne urządzenia elektroniczne są dla ucznia symbolem statusu społecznego i dzięki ich posiadaniu czuje się lepszy od innych.	1	2	3	4	5	6	7	
21.	Kiedy uczeń orientuje się, że nie ma przy sobie telefonu (np. zapomniał wziąć go z domu, zostawił go w innej sali czy na korytarzu), chce natychmiast go szukać / wrócić po niego, nawet jeśli trwa już kolejna lekcja	1	2	3	4	5	6	7	
22.	Często widzę, że uczeń jest zmęczony, rozkojarzony, zniechęcony, i wydaje mi się, że może to mieć związek z nadużywaniem mediów elektronicznych.	1	2	3	4	5	6	7	
23.	Podaję, że uczeń może przysyłać za pośrednictwem internetu swoje osobiste czy intymne zdjęcia lub filmy innym osobom.	1	2	3	4	5	6	7	
24.	Wyraźnie widać, że odrabiając prace domowe, uczeń korzysta głównie z internetu,	1	2	3	4	5	6	7	

nie z książek i innych rzetelnych źródeł.								
---	--	--	--	--	--	--	--	--